

Tamna flota: Kako Rusija izbjegava sankcije?

Kategorija: SVIJETA
Ažurirano: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21
Objavljeno: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21

Od veljače 2022. zapad je stotinama odluka pokušao odrezati Rusiju od globalnih financijskih tokova. Ona se prilagodila, reorganizirala i nastavila. Ne radi se propustima u provedbi već o sustavu toliko razgranatom i duboko ukorijenjenom u globalnu trgovinu da ga je nemoguće isključiti bez izazivanja svjetskog ekonomskog potresa.

Srce sustava je nafta. Zapad je uveo cjenovni strop od 60 dolara po barelu kako bi ograničio prihode Kremlja, no Moskva je odgovorila izgradnjom paralelnog pomorskog sustava koji analitičari nazivaju tamnom flotom.

Prema podacima analitičke tvrtke Kpler, prošle je godine čak 510 brodova prevozilo rusku naftu pod sankcijama, a čak su 60 posto te flote činila plovila koja su već i sama bila pod sankcijama.

Preostala plovila koristila su razne metode - lažno prikazivale lokacije, isključivale AIS signale praćenja na dulja razdoblja ili prebacivala teret usred oceana.

Prema procjenama tvrtke Windward, koja se bavi morskim prijevozom, do trećeg tromjesečja 2025. ukupno je više od 1.900 plovila operiralo kao dio tamne flote ili oko 10 posto svih tankera na globalnoj razini.

Brodovi mijenjaju zastave, osiguravatelje, menadžere i papirnato vlasništvo brže nego što ih liste sankcija mogu pratiti; kada Panama, Marshallovi Otoci i Liberija pod pritiskom zapada prestanu registrirati plovila s tamne flote, uskaču Gambija i Sijera Leone.

Na strani kupaca slika je jednako stabilna. Indija je u 2025. uvozila rusku naftu u omjeru koji je činio 33 posto ukupnog uvoza sirove nafte u zemlju. Kina i Turska posluju kao da sankcija nema. Zapad ne može zaustaviti te tokove, i Moskva to zna.

Rijetka uhićenja

Jednako je i s vojnim lancima opskrbe. Svaki suvremeni projektil i bespilotna letjelica zahtijevaju zapadne poluvodiče, koji su Rusiji formalno zabranjeni. Ali forenzičke analize ostataka projektila u Ukrajini dosljedno pronalaze američke, europske i japanske mikročipove, uključujući komponente Intela, Texas Instrumentsa i Analog Devicesa.

Prema ukrajinskim obavještajcima Rusija ih nabavlja putem posrednika u Turskoj, UAE, Kazahstanu i Hong Kongu koji robu legalno kupuju s krivotvorenom dokumentacijom.

Više od 80 posto čipova koje je Rusija nabavila od početka rata došlo je izravno iz Kine, čija vlada zatvara oči na tu trgovinu.

Sankcije su uzrokovale poremećaje u lancima opskrbe i rast cijena, Rusija danas plaća gotovo dvostruko više za poluvodiče nego prije rata, ali nisu zaustavile tok. Uhićenja zbog kršenja sankcija broje se na prste.

Trenutačne procjene ukazuju da Rusija može održati raketiranje Ukrajine na postojećoj razini još nekoliko godina.

Tamna flota: Kako Rusija izbjegava sankcije?

Kategorija: SVIJETAžurirano: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21
Objavljeno: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21

Moskva puna mercedesa...

Automobili su možda najočitiji simbol paradoksa provedbe sankcija. Prema istraživanju Reutersa, od invazije više od 700.000 vozila zapadnih marki prodano je u Rusiji, a samo u 2025. gotovo 130.000 vozila proizvođača iz zemalja koje su uvele sankcije, iako je gotovo polovina fizički proizvedena u Kini.

Čak je i Mercedes G-klasa, sklopljena u Austriji, pronašla put do ruskog tržišta posredstvom Kine.

Gotovo 47.000 vozila brendova BMW, Mercedes-Benz i Volkswagen grupe registrirano je u Rusiji prošle godine.

Mehanizam je jednostavan: kineski posrednici prodaju vozila koja su u Kini legalno sastavljena u zajedničkim pogonima s međunarodnim markama ili ih reklasificiraju iz "novih" u "rabljene" čim prijeđu granicu, čime izbjegavaju potrebu za odobrenjem proizvođača.

BMW, Mercedes i Volkswagen tvrde da zabranjuju izvoz u Rusiju i poduzimaju mjere za sprječavanje neovlaštene prodaje, ali stručnjaci za sankcije napominju da je zbog složenih lanaca opskrbe i mreža posrednika to izuzetno teško u potpunosti spriječiti.

Tamo gdje automobili ne prolaze službenim kanalima, prolaze poluslužbenim.

Kirgistan, koji je unutar ruske carinske unije, nudi povlašteni pristup tržištu. Isporuke kroz Kirgistan u samo prva dva mjeseca 2026. porasle su više od četiri puta u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok su isporuke iz Japana i Južne Koreje porasle za gotovo tri puta.

Carinski djelatnici, tvrde ukrajinski agenti, utiskuju kirgiški žig na robu koja tehnički nikad nije ni ušla u zemlju. Automobili dobivaju novu dokumentaciju, nižu deklariranu vrijednost i čiste papire za ulazak u Rusiju.

... i luksuzne robe

Luksuzna roba slijedi istu logiku, samo s više posrednih koraka.

Tržište luksuznih dobara u Rusiji vrijedi procijenjenih 2,6 milijardi dolara u 2025., s projekcijama rasta do gotovo tri milijarde do 2030.

Odjeća Prade, Yves Saint Laurenta i Alexandera McQueena i dalje se nalaze na policama moskovskih skupih dućana, a put do Moskve vodi kroz Armeniju, Azerbajdžan, Kazahstan, Tursku ili UAE.

Rusija je 2022. legalizirala tzv. paralelne uvoze bez dozvole nositelja žiga i objavila popis od 25 stranica brendova čija se roba smije uvoziti — od Bentleyja do Applea.

Afrika stup sustava

Tamna flota: Kako Rusija izbjegava sankcije?

Kategorija: SVIJETAžurirano: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21
Objavljeno: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21

Afrički kontinent funkcionira kao poseban stup sustava, važan ne samo zbog robe nego i zbog geopolitičkog pokrića.

Luka Conakry u Gvineji postala je rusko zapadnoafričko logističko čvorište. Dvije podružnice ruske kompanije UC Rusal kontroliraju ključna pristanišna postrojenja, a kroz njih su prolazile isporuke oklopnih vozila, tenkova i elektroničkog oružja za Africa Corps u Maliju, pod kontrolom Rusije.

Od travnja 2026. ruske postrojbe prisutne su u Srednjoafričkoj Republici, Libiji i Maliju. Više od 40 afričkih zemalja ima vojne sporazume s Rusijom. Zlato, pod ruskom kontrolom rudarski izvađeno u Maliju i Srednjoafričkoj Republici putuje u Dubai, odakle ulazi u globalna tržišta zlata uključujući Švicarsku i Ujedinjeno Kraljevstvo, što UAE čini ključnom karikom u lancu koji ruskom zlatu omogućuje zaobilaznje sankcija.

Zapad se trudi, ali..

Zapad pokušava svemu ovome stati na kraj.

EU je 2025. uveo gotovo 900 novih sankcijskih mjera, uključujući kriminalizaciju kršenja sankcija u državama članicama.

Operacija "Južno koplje" od prosinca 2025. rezultirala je zapljenom najmanje deset tankera, ali s ograničenim stvarnim učinkom jer se ruska i iranska sankcionirana trgovina oslanja na pažljivo izgrađene mreže osiguravatelja, registara zastava, lučkih uprava i financijera.

Analitičari predlažu da se pritisak usmjeri prema posrednicima, osiguravateljima, registrima i financijerima, jer bi povećanje troškova poslovanja dugoročno bilo učinkovitije od skupih zapljena koje ne proizvode pravne posljedice.

Europsko pravo ne dopušta konfiskaciju tereta zatečenog na sumnjivim brodovima bez kaznene presude, što znači da u svakom slučaju zapljene brod i posada bivaju pušteni, a teret netaknut.

Analitičari kažu da Rusija nije slomila sankcijski sustav nego ga je iznajmila. Kina daje automobile i mikročipove. Turska financijske kanale i robu. Kirgistan carinski žig. Gvineja luku. Armenija i Kazahstan adresu za izvoz. Indija novac za naftu. UAE zlatne tokove. Svaka karika u lancu može se braniti kao legalna, svaki posrednik kao nesvjestan, svaki brod vozi pod tuđom zastavom.

Dok god je ta arhitektura na snazi, a nema znakova da se raspada, sankcije ostaju kompleksna i zahtjevna birokracija, a ne stvarna prepreka. (Hina)

Tamna flota: Kako Rusija izbjegava sankcije?

Kategorija: SVIJETAžurirano: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21
Objavljeno: Nedjelja, 03 Svibanj 2026 07:21
